

I månadsskiftet oktober/november 2014 möttes FNs klimatpanel (I PCC) i Köpenhamn för att slutföra den mest omfattande utvärderingen av jordens klimatförändringar som någonsin genomförts. Rapporten är framtagen under de senaste 13 månaderna och har engagerat ca 800 forskare världen över.

Rapporten

Rapporten från IPCC konstaterar att lösningarna finns på plats men att tiden är knapp och att utsläppen behöver begränsas kraftigt inom de närmaste decennierna. De globala utsläppen behöver minska med mellan 40-70 procent till år 2050. År 2100 behöver utsläppen vara närmare noll. Sveriges nuvarande mål är att minska energianvändningen i byggnader med 20 % fram till 2020 och med 50 % till år 2050, i förhållande till 1995 års nivå. I ljuset av FNs klimatrapport förväntas dock EUs miljökrav på framtidens byggande att snävas åt ytterligare

Lättbyggnad möter ökade miljökrav på framtidens byggande

Europrofil som är en ledande leverantör av stålprofiler och system i lättbyggnadsteknik har tagit ett stort steg för att deklarerat sina produkters miljöbelastning och på så sätt förenkla för entreprenörer att beräkna byggnadens miljöpåverkan. Genom att fler entreprenörer ser miljö som en konkurrensfördel och proaktivt, redan i projekteringsstadiet, målsätter projektet enligt en miljöklassning och anpassar inköp och val av design enligt denna kan miljön erhålla det nödvändiga fokus som krävs för att byggbranschen skall bidra till en hållbar framtid.

Miljöklassning av byggnader

Miljöklassning syftar till att tydligt presentera en byggnads totala miljöpåverkan under dess livscykel genom ett standardiserat klassificeringssystem som bland annat bedömer byggnadens energi- och vattenanvändning samt miljöbelastningen från dess ingående material. Tre miljöklassningssystem har uppnått internationell spridning. Av dessa är BREEAM det mest använda miljöcertifieringssystemet i världen och LEED det mest kända bedömningssystemet i

Sverige. Både BREEAM och LEED placerar byggnadens miljöpåverkan i en betygsskala och graderar därmed byggnadens miljöprestanda baserat på byggnadens hela livscykel.

Miljövarudeklaration

För att kunna miljöklassa och därmed kravställa och jämföra olika byggnaders miljöpåverkan ställs krav på en komplett och standardiserad miljödokumentation av produkter och tjänster som ingår i den färdiga byggnaden. En tredjepartsgranskad Miljövarudeklaration, Environmental Product Declaration (EPD), med grund i standarden EN 15804 har kommit att visa sig vara den mest tillförlitliga källan till byggprodukters miljöinformation då den garanterar enhetlighet och vetenskapligt stöd för miljöbedömning av byggprodukter. Intresset för EPD drivs bland annat av de krav som BREEAM, LEED och andra miljöklassningssystem ställer på produkters miljödokumentation.

Environmental Product Declaration, EPD

Den internationella standarden ISO 14025 reglerar hur miljödata för en produkt skall beräknas enligt förutbestämda parametrar samt hur dessa data skall presenteras i en tredjepartsgranskad och godkänd EPD. När det gäller lättbyggnadsteknik i stål och byggprodukter i övrigt innehåller EN 15804 de grundläggande produktspecifika regler som styr vilka miljöparametrar som skall deklarerat, hur de skall beräknas genom produktens livscykel samt hur de skall sammanställas och redovisas.

Standarderna som EPD vilar på kräver en programoperatör vars ansvar är att tolka standarder och utifrån den tolkningen kvalitetssäkra tredjepartsrevisioner samt godkänna och publicera EPDer. Programoperatören har även ett ansvar att kommunicera miljöinformation samt framtida EU-krav till organisationer inom det egna landet. I Sverige finns EPD International AB som ansvarar för det "Internationella EPD-systemet" och att EPDer för byggprodukter tas fram, revideras och godkänns enligt ISO 14025 och EN 15804.

Samarbetet ECO-Plattform

ECO-Platformsamarbetet stöds av 13 programoperatörer i Europa, däribland Sverige, Tyskland, Storbritannien, Nederländerna, Frankrike och Italien tillsammans med våra nordiska grannar, Danmark och Norge. Syftet med samarbetet är att säkra enhetliga krav och ett enhetligt kontrollförfarande över hela Europa rörande byggprodukters EPDer och samla dessa under ett gemensamt paraply, ECO Platform EPD. EPDer som bär ECO Platforms logotyp är ömsesidigt erkända av samtliga programoperatörer inom samarbetet ECO Platform och kan därför användas i hela Europa och på sikt även på marknader utanför Europa.

Genom samarbetet ECO Platform säkras en enhetlig miljövarudeklaration för byggprodukter i hela Europa något som förenklar handel mellan länder och som effektiviserar arbetet och minimerar kostnaden för att ta fram miljödokumentation för företag med verksamhet i flera länder.

EPD – En betydande konkurrensfaktor

Hållbart byggande och ökade miljökrav erhåller ett allt större fokus vilket resulterar i att allt fler byggnader miljöklassas. Ökad efterfrågan på miljöklassning för med sig utökade krav på den vetenskapligt baserade och certifierade EPDn för de leverantörer som vill leverera varor och tjänster till byggbranschen. Miljödokumentationen verkar därmed komma att bli en allt viktigare konkurrensfaktor i val av byggnadsmaterial och leverantörer.

Stål i framkant – Första ECO Platform EPDn i Sverige

Europrofil AB är det första företaget i Sverige och bland de första företagen i Europa vars EPD har blivit godkänd inom samarbetet Eco-Platform. Detta uppmärksammades under ett event i Bryssel den 16 oktober där de första godkända EPDerna i Europa presenterades. Europrofil AB är den enda leverantören i Norden som enbart fokuserar på stålprofiler till byggindustrin. Som marknadsledare och som expert på stål för byggnation söker Europrofil alltid ta ansvaret att utveckla morgondagens

produkter, något som Europrofil summerar genom orden Making room for tomorrow. Förutom att Europrofils produkter och system skall säkra en god totalekonomi genom hela byggnadens livscykel skall Europrofils produkter ständigt minimera miljöpåverkan samt erbjuda en förbättrad arbetsmiljö för byggnadsarbetaren. I strävan att utveckla morgondagens produkter är en livscykelbaserad miljödokumentation av stor vikt för Europrofil. Miljödeklarationen är viktig både vad gäller extern kommunikation och som underlag för interna beslut rörande förbättringar av till exempel produktens utformning eller dess tillverkningsprocess.

Europrofil tar fram en certifierad EPD för stålprofiler

Under våren 2014 genomfördes ett omfattande kartläggningsarbete från stålframställning till färdig profil vilket resulterade i en EPD för stålprofiler inom ramen för det Internationella EPD-systemet. Deklarationen presenterar stålprofilens energiförbrukning, vattenanvändning samt användning av övriga resurser. Stålprofilens potentiella effekt på klimatförändringar presenteras även genom att bland annat produktens påverkan på den globala uppvärmningen samt dess bidrag till utarmning av ozonlagret. Samtliga miljöeffekter presenteras uppdelat i produktens olika faser i dess livscykel så att varje del kan jämföras med alternativa material eller med alternativa värdekedjor.

Fig. 1. Utdelning av diplom i Bryssel, hösten 2014

Europrofil är först i Sverige och bland de första i Europa

Europrofil färdigställde sin EPD under maj månad 2014. Under sommaren blev Europrofil utvald att granskas inom samarbetet Eco-Platform. Detta innebär att samtliga 13 medlemsländers programoperatörer granskar EPDn enligt det överenskomna kontrollförfarandet. Europrofil är det första företaget i Sverige och bland de första företagen i Europa som är godkända i Eco-Platform något som bland annat uppmärksammades under ett event i Bryssel i oktober. Europrofils EPD uppfyller därmed samtliga dokumentationskrav som ställs inom samtliga större miljöklassningssystem, däribland BREEAM och LEED. EPDn är även accepterad som miljödeklaration i hela Europa.

Fler aktörer behöver delta

För att möta morgondagens konkurrens behöver tillverkare av stål och leverantörer som förädlar stål bidra genom att ta fram en miljödeklaration vars resultat går att jämföra mellan material och leverantörer. Då fler aktörer medverkar förenklas arbetet med att ta fram EPDer och variationen i bedömningssystem och krav på olika former av dokumentation kan minimeras. Det är genom EPD International AB som möjlighet kan ges för andra producenter inom byggsektorn i Sverige att på detta sätt delta i det europeiska samarbetet inom ECO Platform” (www.environdec.com)

